

ศึกษาและปฏิบัติธรรม

ครั้งที่ ๘๔ มัจฉาทิฎฐิ ตอนที่ ๖

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔

อ.สุภีร์ ทুমทอง

มัจฉาทิฎฐิ

๑. สักกายทิฎฐิ ๒๐

๒. มัจฉาทิฎฐิ ๑๐

๓. ถัทธินครุทั้ง ๖

๔. ทิฎฐิคู

๕. ทิฎฐิ ๖๒

๕. ทฤษฎี ๖๒

๕.๑ ปุพพัตถกัมปปีก ๑๘

๕.๒ อปรันตกัมปปีก ๔๔

๕.๑ ปุพพัตถกัปปิก ๑๘

- (๑) สัสตวาทะ ๔
- (๒) เอกัจจัสสตวาทะ ๔
- (๓) อันทานันตีกวาทะ ๔
- (๔) อมราวีกเขปิกวาทะ ๔
- (๕) อธิจสมุปปีนนวาทะ ๒

๕.๒ อปรันตกัปปีก ๔๔

- (๑) สัตยญีวาทะ ๑๖
- (๒) อสัตยญีวาทะ ๘
- (๓) เนวสัตยญีนาสัตยญีวาทะ ๘
- (๔) อุจเฉทวาทะ ๗
- (๕) ทิฏฐจรัมมนิพพานวาทะ ๕

(๕) ทิฏฐธัมมนิพพานวาทะ ๕

สนฺติ ภิกฺขเว เอเก สมนฺพฺราหฺมณา ทิฏฐธมฺมนิพฺพานวาทา
สโต สตฺตสฺส ปรมทิฏฐธมฺมนิพฺพานํ ปญฺจเปนฺติ
ปญฺจหิ วตฺถุหิ.

ที.สී. ๕/๕๓ พรหมชาลสูตร

(๕) ทิฏฐธัมมนิพพานวาทะ ๕

(๑) ยโต โข โภ อัย อตฺตา ปญฺหิ กามกฺเณหิ สมปปีโต
สมงฺกัฏฺโธ ปรีจาเรติ, เอตฺตาวตา โข โภ,
อัย อตฺตา ปรมทิฏฐธมฺมนิพฺพานํ ปตฺโต โหติ

(๒) ยโต โข โภ อัย อตฺตา วิวิจฺเจว กามเมหิ วิวิจฺจ อกฺุสเลหิ ธมฺเมหิ
สวิตกฺกํ สวิจารํ วิเวกขํ ปีตีสฺขํ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ...

(๓) ยโต โข โภ อัย อตฺตา วิตกฺกวิจฺจารานํ ฐปฺสมา อชฺฌตฺตํ
สมปฺสาทนํ เจตโส เอโกทิกาวํ อวิตกฺกํ อวิจารํ สมาริขํ
ปีตีสฺขํ ทุตฺติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ...

(๕) ทิฏฐธัมมนิพพานวาทะ ๕

(๔) ยโต โข โภ อัย อตฺตทา ปีติยา จ วิราคา อุเปกฺขโก จ วิหฺรติ,
สโต จ สมฺปชาโน, สุขญจ กาเยน ปฏิสฺเวเทติ;
ยนฺตํ อริยา อัจฺจขนฺติ ‘อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารี’ติ,
ตฺตียํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ

(๕) ยโต โข โภ อัย อตฺตทา สุขสฺส จ ปหานา ทฺกฺขสฺส จ
ปหานา ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺसानํ อตฺถงฺกมา
อทุกฺขมสฺสํ อุเปกฺขาสติปาริสฺสฺสํ
จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ

ที.ส. ๘/๘๔-๘๘ พรหมชาลสูตร (๔๔,๖๒)

๖. ทฤษฎีทั่วไป

๖.๑ อภิปริยะเกี่ยวกับกรรม

ตีณิมานี ภิกขเว ติตถายตนานี, ยานี ปณฺฑิตีเตหิ สมนุญฺญชฺชียมานานี
สมนุคฺคาหิยมานานี สมนุภาสิยมานานี ปรมุปี คนฺตุวา อภิปริยาย
สณฺจหนฺตฺติ. กตมานี ตีณิ .

สนฺตฺติ ภิกขเว เอเก สมนพฺราราหุมนฺณา เอวํวาทีโน เอวํทีฎฺฐิจิโน
“ยํกิลฺลจายํ ปุริสปุคฺคโล ปฏฺฐิสํเวเทติ สุขํ วา ทุกขํ วา อทุกฺขมสุขํ วา,
สพฺพหนฺตํ ปุพฺเพ กตเหตุ”ติ.

อ.ติก. ๒๐/๖๒ ติตถายตนสูตร

๖.๑ อภิปรัชญาเกี่ยวกับกรรม

สนฺติ ภิกฺขเว เอเก สมนพฺรหฺมณา เอวํวาทีโน เอวํทีฎฺฐีโน
“ยํภิกฺขจายํ ปุริสํปคฺคโล ปฏฺฐิสํเวเทตี สุขํ วา ทุกขํ วา อทุกขมสุขํ วา,
สพฺพนฺตํ **อิสฺสรนิมฺมานเหตุ**”ติ.

สนฺติ ภิกฺขเว เอเก สมนพฺรหฺมณา เอวํวาทีโน เอวํทีฎฺฐีโน
“ยํภิกฺขจายํ ปุริสํปคฺคโล ปฏฺฐิสํเวเทตี สุขํ วา ทุกขํ วา อทุกขมสุขํ วา,
สพฺพนฺตํ **อเหตุอปฺปจฺจยา**”ติ.

๖.๒ สั้นกรรมด้วยตบะ

สนฺติ ภิกฺขเว เอเก สมณพฺรหฺมณา เอวํวาทีโน เอวํทีฏฺฐิโน

“ยํ กิณฺจายํ ปุริสปุคฺคโล ปฏฺฐิสฺเวเทติ สุขํ วา ทุกฺขํ วา อทุกฺขมสุขํ วา
สพฺพนตํ ปุพฺเพกตเหตุ, อิติ ปุราณํ กมฺมานํ ตปฺสา พุยนฺตีภาวา
นวานํ กมฺมานํ อกรรมา อายตี อนวสุสโว.

อายตี อนวสุสวา กมฺมกฺขโย, กมฺมกฺขยา ทุกฺขกฺขโย,
ทุกฺขกฺขยา เวทนากฺขโย, เวทนากฺขยา สพฺพํ ทุกฺขํ นิชฺชิณฺณํ ภวิสฺสตี”ติ.
เอวํวาทีโน ภิกฺขเว **นิกฺคฺจา.**

ม.อ. ๑๔/๑ เทวทหสูตร

๖.๓ กรรมกับอนัตตา

อด โข อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน เอวํ เจตโส ปริวิตกฺโก อุทปาที
“อิตี กิร โภ รุปํ อนตฺตา, เวทนา อนตฺตา, สณฺฺหา อนตฺตา,
สงฺขารา อนตฺตา, วิญฺญาณํ อนตฺตา,
อนตฺตกตานิ กมฺมานิ กมตฺตานํ สุตฺติสฺสนตี”ติ.
ม.อ. ๑๔/๕๐ มหาปุณณมสูตร

๖.๔ วิญญาณเป็นตัวท่องเที่ยว

สตีสฺส นาม ภิกฺขุโน เกวณฺณปุตฺตสฺส เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิจิต्तํ
อุปฺปนฺนํ โหติ “ตถาหํ ภควตา ฐมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ,
ยถา ตเทวิทํ **วิญญาณํ สนฺชาวตี** สํสฺรติ อนนฺยณฺน”ติ.

ม.มฺว. ๑๒/๓๕๖ มหาสตันฺหาสังขยสฺสูตร

๖.๕ สัจจะญาณเกิดดับโดยไม่มีเหตุ

ตตฺร โปฏฺฐปาท เย เต สมณพฺรหฺมณา เอวมาหํสุ
‘อเหตุ อปฺปจฺจยา ปุริสสฺส สญฺญา อฺปฺปชฺชนฺตฺปิ นฺรุชฺฌนฺตฺปิ’ติ,
อาทิตฺโต ว เตสํ อปรทฺธํ. ตํ กิสฺส เหตุ. สเหตุ หิ โปฏฺฐปาท
สปปจฺจยา ปุริสสฺส สญฺญา อฺปฺปชฺชนฺตฺปิ นฺรุชฺฌนฺตฺปิ.
สิกฺขา เอกา สญฺญา อฺปฺปชฺชนฺตฺปิ, สิกฺขา เอกา สญฺญา นฺรุชฺฌนฺตฺปิ
ที.สี. ๘/๔๒๐ โปฏฐปาทสูตร

๖.๖ สัจญญากับอตตะตา

“สกุกา ปเนตฺถิ ฆนฺเต มยา ณาตุํ ‘สญฺญา ปุริสสฺส อตฺตา’ติ วา,
อญฺญา ว สญฺญา อญฺโฌ อตฺตาติ วา’ติ.

“ทุชฺชานํ โข เอตํ โปฏฺฐปาท ตยา อญฺณทิจฺเจน อญฺณขนฺติเกน
อญฺณรฺจิกเกน อญฺณตฺราโยเกน อญฺณตฺราจริยเกน

‘สญฺญา ปุริสสฺส อตฺตา’ติ’ วา ‘อญฺญา ว สญฺญา อญฺโฌ อตฺตา’ติ วา’ติ.

ที.สี. ๘/๔๑๒ โปฏฺฐปาทสูตร

๖.๓ พระอรหันต์ตายแล้วสูญ

เตน โข ปน สมเยน ยมกสุส นาม ภิกขุโน เอวรูปํ ปาปกํ
ทิฏฐิจิต्तํ อุปปนฺนํ โหติ “ตถาหํ ภควตา ฌมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ,
ยถา **ชีณาสโว** ภิกขุ กายสุส เภทา **อุจฺฉิขฺขติ** วินฺสฺสตี,
น โหติ ปรี มรณา”ติ.

สํ.ขนฺธ. ๑๓/๘๕ ยมกสูตร

๖.๘ โทษของกามไม่มี

อิธ ภิกขเว เอกจฺโจ เอวํวาทิ โหติ เอวํทิสฺสุจิ

“นตฺถิ กามสฺสุ โทโส”ติ. โส กามสฺสุ ปาตพฺยตํ อาปชฺชติ.

อัยฺ วุจฺจติ ภิกขเว อากาพฺหา ปฏฺฐิปทา.

อํ.ติก. ๒๐/๑๕๗ อเจลกวรรค

สวัสดีครับ

